

B . Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟΝ 19ο ΑΙΩΝΑ

Ερωτήσεις κατά ενότητα (1-5)

1. Το εμπόριο:

- 1) Να εξηγήσετε γιατί η εσωτερική εμπορική κίνηση είχε καθηλωθεί σε πολύ χαμηλά επίπεδα κατά τον 19ο αιώνα. Πώς διαφοροποιήθηκε η κατάσταση κατά τις τελευταίες δεκαετίες του 19ου αιώνα;
- 2) Ποια η σημασία του εξωτερικού εμπορίου για την ελληνική οικονομία κατά τον 19ο αιώνα;
- 3) Ποιοι παράγοντες συντέλεσαν στην ανάπτυξη του εξωτερικού εμπορίου;
- 4) Να αναφερθείτε στα κυριότερα εξαγόμενα προϊόντα και να εξηγήσετε τους λόγους που τα προϊόντα αυτά είχαν ζήτηση στις διεθνείς αγορές.
- 5) Ποια ήταν τα εισαγόμενα προϊόντα της χώρας κατά τον 19ο αιώνα;
- 6) Βασιζόμενοι στις ιστορικές σας γνώσεις κι αντλώντας στοιχεία από τον πίνακα 4 του σχολικού βιβλίου, σελίδα 19, να αναφερθείτε στις χώρες με τις οποίες είχε αναπτύξει η Ελλάδα εμπορικούς δεσμούς.
- 7) Ποια ήταν τα γεωγραφικά όρια της ελληνικής εμπορικής δραστηριότητας κατά τη διάρκεια του 19ου αιώνα;
- 8) α. Για ποιους λόγους το εμπόριο της Ελλάδας μέχρι το 1913 ήταν κατά κανόνα εξωτερικό και ποιες συνέπειες είχε αυτό στην ελληνική οικονομία;
β. Να το συγκρίνετε με το εμπόριο των Ελλήνων του εξωτερικού.

2. Η εμπορική ναυτιλία:

- 1) Να επισημάνετε τις συγκυρίες που ευνόησαν τη ναυτιλιακή και εμπορική δραστηριότητα των Ελλήνων προεπαναστατικά.
- 2) Να αναφερθείτε στις επιπτώσεις που είχε η Επανάσταση του 1821 στη ναυτική και εμπορική δραστηριότητα των Ελλήνων.
- 3) Να αναφέρετε τους παράγοντες που ανέδειξαν τη Σύρο σε σημαντικό κέντρο της ελληνικής εμπορικής ναυτιλίας μετεπαναστατικά.
- 4) Ποιο ήταν το πιο σημαντικό από τα νέα ναυτιλιακά κέντρα που αναδείχτηκαν στη θέση των παλιών και ποιοι παράγοντες ευνόησαν την ανάπτυξή του;
- 5) Να αιτιολογήσετε την ανοδική πορεία της ελληνικής ναυτιλίας κατά τον 19ο αιώνα.
- 6) Να αναφέρετε τις ενέργειες στις οποίες προέβη το ελληνικό κράτος και η ιδιωτική πρωτοβουλία για την ανάπτυξη της ελληνικής ατμοπλοΐας μετά τα μέσα του 19ου αιώνα.
- 7) Ποιες ήταν οι δυσκολίες που αντιμετώπισε η ελληνική ναυτιλία με την εμφάνιση του ατμού και πώς αντιμετωπίστηκαν αυτές;
- 8) Να αναφέρετε πώς επηρέασε ο Α' Παγκόσμιος πόλεμος τον ελληνικό εμπορικό στόλο.

3. Η διανομή των εθνικών κτημάτων :

- 1) α. Να ορίσετε τις «εθνικές γαίες».
β. Να αναφερθείτε στην έκταση των εθνικών γαιών.
- 2) Να αναφέρετε τους τρόπους αξιοποίησης των εθνικών γαιών από το ελληνικό κράτος στη διάρκεια του Αγώνα Ανεξαρτησίας.
- 3) Να καταδείξετε τις παραμέτρους που κατέστησαν σύνθετο πρόβλημα τη διανομή των «εθνικών γαιών».
- 4) Να αναφέρετε τα αίτια και τις συνέπειες του πολυτεμαχισμού των «εθνικών γαιών» στο πολιτικοκοινωνικό επίπεδο.
- 5) Να αναφερθείτε στους λόγους που συνέβαλαν στην επικράτηση στην Ελλάδα της μικρής έγγειας ιδιοκτησίας.
- 6) Να συγκρίνετε τον πολυτεμαχισμό των εθνικών γαιών στον ελληνικό χώρο με την κατάσταση που επικρατούσε στον αγροτικό τομέα στην ανεπτυγμένη Δύση τον 19ο αιώνα.
- 7) Να παρουσιάσετε τον τρόπο με τον οποίο επιλύθηκε το πρόβλημα των «εθνικών γαιών» κατά τα χρόνια 1870-1871.
- 8) Ποια ήταν η τελική ρύθμιση του προβλήματος των εθνικών γαιών και σε ποιον βαθμό υλοποιήθηκαν οι στόχοι του νομοθέτη;
- 9) Να αναφέρετε:
 - α. τους στόχους των νομοθετικών ρυθμίσεων του 1870-1871 σχετικά με τον αγροτικό τομέα,
 - β. τον στόχο της αγροτικής μεταρρύθμισης του 1917 (σελ. 43-44)

4. Η εκμετάλλευση των ορυχείων:

- 1) Να αναφέρετε τις κύριες δραστηριότητες σχετικά με την εκμετάλλευση του υπεδάφους στην Ελλάδα.
- 2) Να αναφέρετε τους παράγοντες που ευνόησαν την ανάπτυξη της εκμετάλλευσης του υπεδάφους της Ελλάδας από τις αρχές της δεκαετίας του 1860 έως και τα τέλη του 19ου αιώνα.
- 3) Να αναφερθείτε στη μεταλλευτική δραστηριότητα που αναπτύχθηκε στο Λαύριο.

5. Η δημιουργία τραπεζικού συστήματος:

- 1) Να διερευνήσετε τους λόγους για τους οποίους η δημιουργία τραπεζικού συστήματος στην Ελλάδα αποτέλεσε κεντρικό σημείο στους κυβερνητικούς σχεδιασμούς.
- 2) Να περιγράψετε την κατάσταση στην οποία βρισκόταν το πιστωτικό σύστημα από τα πρώτα χρόνια της ανεξαρτησίας και μέχρι πριν το 1841.
- 3) Να αναφέρετε τις συνθήκες ίδρυσης της Εθνικής Τράπεζας και να παρουσιάσετε τη δραστηριότητά της κατά τα πρώτα στάδια της ίδρυσής της αλλά και κατά τις μετέπειτα δεκαετίες.
- 4) Να αναφερθείτε στην εξέλιξη του τραπεζικού συστήματος από τη δεκαετία του 1860 και μετά (19ος αιώνας).